

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXI. — Wydana i rozesłana dnia 27. marca 1902.

Treść: № 56. Rozporządzenie, dotyczące się odbycia spisu przedsiębiorstw przemysłowych i rolniczych.

56.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych, skarbu, rolnictwa i kolei żelaznych z dnia 25. marca 1902,

tyczące się odbycia spisu przedsiębiorstw przemysłowych i rolniczych.

§. 1.

Na zasadzie ustawy z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21, postanawia się, że do spisowania przedsiębiorstw przemysłowych i rolniczych używane być mają zamieszczone w dodatku do niniejszego rozporządzenia formularze i że przy używaniu tych formularzy postępować należy według prawideł zawartych w dołączonych do nich instrukcjach.

Spis przeprowadzony być ma według stanu z dnia 3. czerwca 1902 (dzień spisowy).

§. 2.

W celu odbycia rzezonego spisu, władze polityczne powiatowe ustanowią okręgi spisowe, przy czem rozróżniać powinny między przeważnie przemysłowymi i przeważnie rolniczymi okręgami.

Dalsze przygotowania do spisu, tudzież czynności odnoszące się do zamknięcia tegoż, należą do politycznych władz powiatowych i do izb handlowych i przemysłowych, a to w miarę podanych poniżej postanowień.

Przeprowadzenie spisu o tyle tylko jest rzeczą politycznych władz powiatowych, o ile izby handlowe i przemysłowe nie podejmą się tego zadania względem okręgów przeważnie przemysłowych, w ich obrębie leżących.

Okręgi, w których przeprowadzenie spisu będzie obowiązkiem właściwych izb handlowych i przemysłowych, oznaczy Ministerstwo handlu.

A. Czynności przygotowawcze.

§. 3.

W gminach w dodatku wymienionych spis przedsiębiorstw rolniczych i przemysłowych poprzedzony być ma dochodzeniem wstępnem, które odbędzie się w ten sposób, że doręczeniem list dochodzenia wstępnego (formularz 1) stronom i odebraniem tychże napowrót zajmie się dotycząca gmina.

To dochodzenie wstępne rozpocząć się ma dnia 20. maja 1902, a ukończone być winno najpóźniej dnia 22. maja 1902.

Co się tyczy wszystkich innych gmin, władze polityczne i instancyi nadesłać mają izbom handlowym i przemysłowym najpóźniej do dnia 31. marca 1902 te części arkuszy ewidencyjnych, które odnoszą się do przedsiębiorstw przemysłowych (lit. A i B formularzy XIII a i XIII b do rozporządzenia, ty czącego się wykonania spisu ludności w dniu 31. grudnia 1900, Dz. u. p. Nr. 145), i dołączyć do nich wykazy sum z arkuszy ewidencyjnych, a izby handlowe i przemysłowe porównają nadesłane arkusze ewidencyjne z datami katastru przemysłowego, uzupełnią je w razie potrzeby na podstawie tych dat i sprostują według tego wykazy sum.

O ile chodzi o takie okręgi, w których spisem nie zajmują się izby handlowe i przemysłowe, winny te ostatnie odesłać przejrane i uzupełnione w powyższy sposób arkusze ewidencyjne najpóźniej dnia 10. maja 1902 napowrót do władz politycznych I. instancyi.

Sprostowane wykazy sum dla poszczególnych okręgów spisowych przesłane być mają właściwym politycznym władzom powiatowym również do 10. maja 1902.

§. 4.

Wybór, ustanowienie i obuczenie komisarzy spisowych i rewizorów w tych okręgach, w których spisem zajmują się izby handlowe i przemysłowe jako naczelné władze spisowe, jest rzeczą tychże izb.

Izby te powinny w takim razie zwrócić się do krajowych rad ziemiańskich lub do spółek rolniczych z prośbą o wskazanie im biegłych, którzyby byli uzdolnieni do obuczania komisarzy spisowych i rewizorów w postępowaniu przy spisie przedsiębiorstw rolniczych, położonych w okręgach przeważnie przemysłowych.

§. 5.

Co się tyczy wszystkich tych okręgów, w których przeprowadzenie spisu nie należy do izb handlowych i przemysłowych, to wybór, ustanowienie i obuczenie komisarzy spisowych i rewizorów — o ile tego ostatniego nie podejmą się izby handlowe i przemysłowe dobrowolnie — będzie rzeczą politycznych władz powiatowych. Co do wyboru wzmiankowanych funkcjonaryuszów, władze powyższe mogą od właściwych izb handlowych i przemysłowych, a względnie od krajowych rad ziemiańskich i spółek rolniczych zażądać wniosków.

§. 6.

Odebranie uroczystego przyrzeczenia od komisarzy spisowych i rewizorów, tudzież wydawanie im legitymacyi (formularze 2 i 3) jest w każdym razie rzeczą politycznych władz powiatowych; rzeczonym komisarzom i rewizorom należy przy tem szczególnie przypomnieć, że obowiązani są utrzymywać w tajemnicy wszystko, o czem na podstawie spisu się dowiedzą.

§. 7.

W celu obliczenia potrzebnej ilości druków, winny polityczne władze powiatowe na podstawie sumaryuszów z arkuszy ewidencyjnych (formularz XV rozporządzenia, tyczącego się spisu ludności z dnia 31. grudnia 1900, Dz. u. p. Nr. 145), sporządzić taki sam sumaryusz — ale ułożony tylko według gmin — i zapomocą dodawania dat z poszczególnych gmin obliczyć, ile arkuszy przedsiębiorstw przemysłowych (formularz 4), kart spisowych dla

robotników przemysłowych w domu pracujących (t. zw. robotników domowych albo chałupników), (formularz 5) i arkuszy przedsiębiorstw rolniczych (formularz 6), potrzeba będzie do spisu dla całego powiatu. Odpis tego sumaryusza przedłożyć należy najpóźniej do dnia 15. maja 1902 przełożonej politycznej władzy krajowej i dołączyć doń sprawozdanie, w którym podana być ma liczba komisarzy spisowych i rewizorów, jakich stosownie do §. 5 wyładnie ustanowić.

W tem sprawozdaniu wymienić należy również ilość formularzy, potrzebnych w tym lub owym języku.

§. 8.

Po nadejściu sprawozdań co do potrzebnej ilości druków, władze polityczne krajowe uwiadomią te izby handlowe i przemysłowe, które współdziałają przy przeprowadzeniu spisu (§. 2), ile formularzy spisowych potrzeba będzie prawdopodobnie w poszczególnych okręgach tych izb, te zaś ostatnie mają się postarać o wydrukowanie tych formularzy i druki, potrzebne dla okręgów spisowych przeważnie rolniczych oddać politycznym władzom do rozporządzenia; o wydrukowanie potrzebnej ilości formularzy dla tych okręgów izb, w których te ostatnie w przeprowadzeniu spisu nie współdziałają, postarać się mają polityczne władze krajowe.

§. 9.

Władze polityczne I. i II. instancyi, względnie izby handlowe i przemysłowe, winne mieć staranie o to, aby potrzebny według obliczenia zapas druków był w należywym czasie zapewniony i aby arkusze ewidencyjne, odpowiadające poszczególnym okręgom spisowym (formularze XIII a i XIII b rozporządzenia, tyczącego się spisu ludności z dnia 31. grudnia 1900), względnie listy dochodzeń wstępnych, mieć we właściwym czasie pod ręką.

B. Odbycie spisu.

§. 10.

Spisywanie odbywać się może w rozmaity sposób, według tego, czy komisarz spisowy chodzi od domu do domu, czy też osoby, od których żąda się wyjaśnień, mają być przesłuchane komisyjnie.

W tym drugim przypadku naczelnik gminy (obszaru dworskiego) winien w sposób w dotyczącej miejscowości zwyczajnie praktykowany ogłosić dzień spisu komisyjnego i zavezwać strony do stawienia się w ten dzień w siedzibie zwierzchności gminnej lub w innem jakimś stosownem miejscu; w tem zavezwaniu należy w sposób jak najprzystępniejszy wyjaśnić cel stawienia się, a nadto zwrócić uwagę stron na to, że każda winna przynieść ze sobą potrzebne dokumenty (koncesyę, kartę

przemysłową, licencję, przywilej, patent, arkusz podatku zarobkowego, nakaz zapłaty podatku zarobkowego, książki robotnicze i służbowe czeladzi pomocniczej, arkusze posiadania, kontrakty dzierżawy). Przesłuchanie samo odbywa się w takich razach przed komisją spisową, w której skład wchodzi w każdym razie naczelnik gminy lub ustanowiony przezeń zastępca, komisarz spisowy, wreszcie, o ile możliwości rewizor, ustanowiony dla dotyczącego okręgu spisowego.

Wyniki przesłuchania może komisarz spisowy lub rewizor uzupełnić i sprawdzić na miejscu, gdzie dotyczące przedsiębiorstwo się wykonywa.

Naczelna władza spisowa ma jednak i w takim razie prawo przesłać poszczególnym przedsiębiorstwom, mającym siedzibę w miejscowościach, gdzie spis odbywa się w drodze przesłuchania przez komisję, formularze spisowe, aby je owe przedsiębiorstwa same wypełniły.

§. 11.

Także w tych miejscowościach, w których spisywanie odbywa się po domach, postępowanie może być rozmaite, według tego, czy formularze spisowe (arkusze przedsiębiorstw przemysłowych, karty spisowe dla robotników domowych (chałupników), arkusze przedsiębiorstw rolniczych) doręczono stronom już naprzód, aby je same wypełniły, a komisarz spisowy je później tylko odbierze, czy też wypełnienie tych formularzy następuje dopiero w chwili pojawienia się komisarza w dotyczącym domu.

§. 12.

W jakich razach stosowane ma być ten lub ów ze sposobów postępowanie, o jakich mowa w §§. 10 i 11 niniejszego rozporządzenia, rozstrzyga naczelna władza spisowa (§. 2) według swego uznania.

Właściwe izby handlowe i przemysłowe mają prawo, o ile chodzi o takie okręgi spisowe, w których spis przeprowadza polityczna władza powiatowa, czynić wnioski co do tego, którym przedsiębiorstwom przemysłowym w myśl postanowień §. 10, ost. ust., i §. 11 należałoby przesłać formularze spisowe, aby je same wypełniły.

§. 13.

Jeżeli wypełnienie jakiegoś formularza spisowego poruczone będzie stronie, komisarz spisowy, odbierając ten formularz, winien go na miejscu sprawdzić, omyłki sprostować, a braki albo sam uzupełnić albo kazać to stronie uczynić.

Jeżeli komisarz spisowy formularze sam wypełnia, strony obowiązane są udzielić mu potrzebnych do tego wyjaśnień.

§. 14.

Spisywanie rozpocząć się ma w dniu spisowym (§. 1), a ukończone być winno ile możliwości w przeciągu trzech tygodni.

Naczelnicy gmin (obszarów dworskich) są obowiązani przeprowadzenie spisu pod każdym względem popierać i używać naczelnym władzom spisowym, tudzież komisarzom i rewizorom jak najskuteczniejszej pomocy przy prowadzeniu dochodzeń.

Współdziałanie gmin rozciąga się także na wszelkie doręczenia, jakieby w ich obrębie z okazji spisu były potrzebne.

§. 15.

Zadaniem komisarzy spisowych jest zajęcie się czynnościami spisowymi, zatrudnieniem rewizorów, którzy w obcowaniu ze stronami posiadają wszelkie prawa komisarzy spisowych, wdrożenie tych ostatnich i nadzór nad nimi, również pośrednictwo w znoszeniu się z naczelną władzą spisową. Szczegółowe obowiązki komisarzy spisowych i rewizorów określone będą ściślej przez wydać się mającą instrukcję, tudzież przez specjalne wskazówki naczelnej władzy spisowej.

Funkcjonariusze spisowi mają prawo w każdym okresie spisywania czynić dochodzenia w urzędach podatkowych i w kancelaryach geometrów ewidencyjnych, o ile chodzi o sprawdzenie dat katastralnych, zaś w urzędach ksiąg gruntowych, o ile chodzi o sprawdzenie praw dzierżawy, ewentualnie także praw wspólności, a to w ten sposób, że wolno im będzie w biurach urzędowych wglądać w operaty katastralne i sporządzać wyciągi z nich, przyczem doznawać mają od wzmiankowanych urzędów wszelkiej pomocy, odpowiadającej danemu celowi.

C. Zakończenie spisu.

§. 16.

Cały materiał spisowy oddaje się do rąk tej władzy, która dla dotyczącej miejscowości jest naczelną władzą spisową. Ta władza rozdziela przedewszystkiem rzeczony materiał na dwie części, a mianowicie na materiał, odnoszący się do przedsiębiorstw przemysłowych i osób, wykonujących przemysł w domu (robotników domowych), i na materiał, odnoszący się do przedsiębiorstw rolniczych; po dokonaniu tego rozdziału należy ten ostatni materiał odesłać odwrotnie do Głównej Komisji statystycznej celem obrobienia go i przedstawienia wyników spisu.

§. 17.

Arkusze przedsiębiorstw przemysłowych i karty spisowe dla robotników domowych (chałupników), należy oddać właściwej izbie handlowej i przemysłowej, o ile ta jako naczelna władza spisowa już i tak nie ma ich w swoim ręku.

Izby handlowo-przemysłowe obowiązane są porównać ten materiał ze swoim katastrem przemysłowym i formularze spisowe rozgatunkować (to jest powyróżnić poszczególne przedsiębiorstwa podług ich "szczególnej" kategorii w obrębie klasyfikacji przemysłów.

Jeżeli na podstawie tego porównania okazała się potrzeba dochodzeń dodatkowych, to te izby handlowo-przemysłowe, które sprawowały czynności naczelnych władz spisowych, poczynić je mają na własną rękę; w razie przeciwnym o znalezionych usterkach uwiadomić należy właściwą polityczną władzę powiatową, która ma wydać dalsze zarządzenia.

§. 18.

Władze gminne obowiązane są do współdziałania w dochodzeniach dodatkowych, jakieby bądź w myśl postanowienia §. 17, bądź z innych przyczyn były potrzebne, jeżeli się od nich zażąda.

§. 19.

Po ukończeniu czynności spisowych odesłać należy także materiał, odnoszący się do przedsiębiorstw przemysłowych i do przemysłu, wykonywanego w domu, do Głównej Komisji statystycznej celem ostatecznego obrobienia.

Szczegółowe postanowienia, tyczące się przedkładania materiału i postępowania z nim, tudzież terminów, jakich trzeba będzie dotrzymywać, wyda Ministerstwo handlu.

D. Postanowienia końcowe.

§. 20.

Ministerstwo handlu zastrzega sobie prawo wydać szczególne przepisy, normujące współdziałanie poszczególnych izb w przeprowadzeniu spisu i kontroli materiału.

Spisu co do zakładów pomocniczych kolei żelaznych dokona Ministerstwo kolejowe, którego rzeczą będzie także wydanie szczegółowych postanowień w tym względzie i ułożenie formularzy, jakie mają być przy tem używane.

Co do spisywania przedsiębiorstw państwowych przez przelożone władze służbowe mogą być wydane osobne postanowienia.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej niezwłocznie.

Koerber r. w.

Böhm r. w.

Wittek r. w.

Call r. w.

Giovanelli r. w.

Instrukcja.

Lista dochodzeń wstępnych przeznaczona jest wyłącznie do celów spisu przedsiębiorstw przemysłowych i rolniczych, odbywającego się na zasadzie ustawy z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21.

Właściciele domów, względnie ich pełnomocnicy, winni nasamprzód w nagłówku listy dochodzeń wstępnych wpisać daty, odnoszące się do określenia miejsca, a następnie postarać się w odpowiedni sposób, aby lista sama została wypełniona.

W tym względzie trzymać się należy następujących prawideł:

- a) Właściciele domu, względnie ich pełnomocnicy, winni listę dochodzeń wstępnych przedłożyć po kolei wszystkim osobom, utrzymującym mieszkania, pracownie i lokale przemysłowe, a te osoby mają ją niezwłocznie wypełniać.
- b) W przedziałkę 1 wpisane być winne wszytkie numera pomieszczeń, pracowni i lokalów przemysłowych, ile ich tylko w dotyczącym domu się znajduje; obok numerów ubikacji nieużywanych uwidocznić należy tę okoliczność stosownym dopiskiem („próżne“ lub coś podobnego).
- c) W przedziałkę 2 wpisane być mają imiona i nazwiska osób utrzymujących pomieszczenia, pracownie lub lokale przemysłowe i to bez względu na to, jakiemu zajęciu lub jakiemu zawodowi się oddają.
- d) Za trudniące się przemysłem (przedziałka 3 i 5) uważać należy wszystkie osoby, które posiadają jakieś przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe, albo w takim przedsiębiorstwie pełnią obowiązki zawiadowców warsztatowych (wermistrzów), pomocników, czeladników, robotników pomocniczych, terminatorów, agentów, buchhalterów, subjektów, praktykantów itd., jednym słowem zatrudnione są w jakimkolwiek charakterze, wreszcie osoby, pracujące u siebie w domu dla jakiegoś obcego przedsiębiorstwa lub dla swych odbiorców albo wykonywujące pracę przemysłową za wynagrodzeniem w domu swoich odbiorców (np. szwaczki, praczki itd.).

Rodzaj zatrudnienia przemysłowego (przedziałki 3 i 6) winien być oznaczony jak najdokładniej. Nie wolno przeto wpisywać takich oznaczeń, jak „właściciel przedsiębiorstwa, zawiadowca ruchu, robotnik“ itp., lecz tylko takie, z którychby gałęź przemysłu lub rodzaj zatrudnienia zawodowego można dobrze rozpoznać, a więc np.: majster krawiecki, czeladnik szewski, szwaczka, trudniąca się szyciem krawatek itd.

- e) W przedziałce 5 wymienić należy poszczególnie wszystkich w dotyczącym domu mieszkających, przemysłowo pracujących członków rodziny osoby utrzymującej pomieszczenie (pracownie, lokal przemysłowy), tudzież podnajemców i noclegujących — bez różnicy, czy oddają się zajęciu przemysłowemu jako samodzielni przedsiębiorcy, czy też pracują za płacę, wynagrodzenie lub jako terminatorzy — i to obok tego numeru pomieszczenia (pracowni, lokalu przemysłowego), do którego należą zamieszkane przez nich ubikacje.

Członków rodziny, podnajemców i noclegujących, którzy przemysłem się nie trudnią, tudzież funkcjonaryuszy i robotników, którzy w dotyczącym domu tylko pracują, lecz w nim nie mieszkają, zgółta wpisywać nie należy.

- f) Za miejsce wykonywania czynności przemysłowej (przedziałka 4 i 7) uważa się, o ile chodzi o samodzielnych przedsiębiorców, lokal przemysłowy (pracownia, kantor itd.), a w braku tegoż pomieszczenia. Jeżeli chodzi o funkcjonaryuszy i robotników, zatrudnionych u jakiegoś pracodawcy (w jego pracowni, pomieszczeniu, kantorze, na placu budowy itd.), trzeba miejsce roboty wyraźnie oznaczyć. W tym razie wystarcza podanie adresu; imienia lub firmy pracodawcy wymieniać nie trzeba. Jeżeli chodzi o osoby, pracujące za wynagrodzeniem w domu odbiorców (np. szwaczki, praczki itd.), nie trzeba bynajmniej wpisywać adresu tego lub owego odbiorcy, co się odnosi także do tych odbiorców, u których rzeczono osoby pracują w sam dzień wypełniania listy; natomiast wpisać należy stosowną uwagę, np. „w domu odbiorców“ itp.
- g) Także te trudniące się przemysłem osoby, które w czasie dochodzeń wstępnych są bez zajęcia, umieszczone być mają na liście, przyczem w przedziałce 4, względnie 7 zapisać należy słowa „bez zajęcia“. Jeżeli jednak chodzi o takie osoby, które z reguły pracują u siebie w domu i tylko w danej chwili nie mają żadnej roboty lub żadnego zamówienia, natenczas w przedziałkę 4, względnie 7, nie wpisuje się słów „bez zajęcia“, lecz natomiast oznacza się mieszkanie jako miejsce wykonywania pracy przemysłowej.
- h) Jeżeliby z jakiegokolwiek powodu (na przykład dla nieobecności lokatora i nieobznajomienia właściciela domu z jego stosunkami) nie można było udzielić wyczerpujących wyjaśnień, natenczas właściciel domu, względnie jego pełnomocnik, winien wpisać w przedziałkę 8 stosowną uwagę.

Wypełnianie listy dochodzeń wstępnych musi być w czwartek dnia 22. maja 1902 całkowicie ukończone. Przeto wieczorem tego dnia powinna lista ta dokładnie wypełniona być w rękę właściciela domu lub jego zastępcy.

Spis przedsiębiorstw w r. 1902

Uroczyste przyrzeczenie.

Niżej podpisany komisarz spisowy
rewizor zobowiązuje się wypełniać dokładnie i sumiennie obowiązki, spadające nań w czasie sprawowania służby przy spisie przedsiębiorstw, tudzież stosować się ściśle do wszelkich poleceń, jakieby otrzymał bądź od naczelnej władzy spisowej, bądź od osób przez nią ustanowionych.

W szczególności zobowiązuje się podpisany także do jak najściślejszego utrzymywania w tajemnicy wszystkiego, co na podstawie spisu o stosunkach osobistych lub przemysłowych stron dojdzie do jego wiadomości, i to nie tylko w okresie pełnienia obowiązków przy spisie przedsiębiorstw, lecz i po upływie tego okresu.

., dnia 1902.

(Podpis.)

(Pierwsza strona.)

Formularz 3.

Legitymacya urzędowa.

Pan
przyjęty został przy spisie przedsiębiorstw przemysłowych i rolniczych w r. 1902 jako komisarz spisowy
rewizor
i jako taki posiada w okręgu niżej podpisanej władzy prawo odbierania od stron wypełnionych formularzy spisowych i żądania wyjaśnień, potrzebnych do wypełnienia tych formularzy.

., dnia 1902.

(Podpis właściciela legitymacyi.)

(Władza, wystawiająca legitymację.)

. (L. S.)

(Druga strona.)

Według §. 6 ustawy z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21. każdy, kto się od spisu uchyla lub wzbrania się udzielić wyjaśnień żądanych na zasadzie tej ustawy, albo też daje świadomie wyjaśnienia z prawdą niezgodne, ukarany będzie przez władzę polityczną grzywną aż do 50 K, a w razie nieuiszczalności aresztem do dni pięciu.

Przedsiębiorcy przemysłowi (dzierżawcy, kierownicy) i osoby przemysł w domu wykonywujące (robotnicy domowi, chałupnicy), są obowiązane przedłożyć właścicielowi tej legitymacyi na jego żądanie dokumenty, dotyczące się wykonywania przedsiębiorstw, względnie zatrudnienia, tudzież książki robotnicze i służbowe swych pomocników. Takie samo zobowiązanie ciąży na przedsiębiorcach rolniczych (dzierżawcach, zawiadowcach), względem arkuszy posiadania lub kontraktów najmu, tudzież względem książek robotniczych ich służby.

Formularz 4.

Liczba

Okrąg spisowy

Arkusze przedsiębiorstw rękodzielniczych, handlowych i przemysłowych

do spisu w dniu 3. czerwca 1902.

Kraj	Okrąg Izby handlowej
Powiat polityczny	Gmina (obszar dworski)
Miejscowość	Ulica, plac Nr. domu

Instrukcja.

Materyały w tym arkuszu zawarte służyć mają wyłącznie celom statystycznym i nie mogą ich pod żadnym warunkiem używać do swoich celów ani władze przemysłowe ani podatkowe.

A. Jeżeli arkusz ten doręczony będzie stronie jeszcze przed pojawieniem się u niej komisarza spisowego, należy go we wszystkich częściach dokładnie i zgodnie z prawdą wypełnić, a po wypełnieniu tak długo przechować w miejscu, gdzie przedsiębiorstwo się wykonywa, dopóki komisarz go nie odbierze.

Jeżeli arkusz przedłożony będzie stronie dopiero przez komisarza samego, natenczas strona na żądanie tegoż winna ten arkusz wypełnić. Atoli komisarz spisowy ma prawo ten arkusz i sam wypełnić; w takim razie udzielić mu należy wszelkich potrzebnych w tym celu wyjaśnień. Jeżeli komisarz spisowy arkusz sam wypełnił, strona ma prawo takowy przejrzeć.

Wypełnienie arkusza, względnie udzielenie potrzebnych do tego wyjaśnień, jest obowiązkiem przedsiębiorcy; o ile chodzi o przedsiębiorstwa wydzierżawione, obowiązek ten spada na dzierżawcę, o ile zaś chodzi o przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorca (dzierżawca) czynnego udziału nie bierze, na kierownika przedsiębiorstwa (dyrektora). Jeżeli jest kilku przedsiębiorców (dzierżawców, kierowników), winni się między sobą porozumieć, który z nich podejmie się wypełnienie arkusza, względnie udzielenie wyjaśnień.

Wypełnienie arkusza, tudzież odebranie go po wypełnieniu przez komisarza spisowego, odbywa się — z wyjątkiem przypadku wspomnianego w następującym ustępie — na tem miejscu, gdzie przedsiębiorstwo rzeczywiście się wykonuje; jeżeli zaś chodzi o przedsiębiorstwa, nie będące w ruchu (punkt B), w razie potrzeby w mieszkaniu przedsiębiorcy (dzierżawcy, kierownika).

Jeżeli przełożony gminy (obszaru dworskiego) wyda zawiązanie, w takim razie wypełnienie arkusza i odebranie tegoż po wypełnieniu przez komisarza spisowego nastąpi w tem miejscu, jakie w rzeczonym zawiązaniu będzie oznaczone.

B. Także przedsiębiorstwa, których ruch w chwili spisowania jest zawieszony, winny ten arkusz wypełnić, przyczem szczególnie uwzględnić należy pytanie 12.

C. Z reguły wypełnić należy dla każdego przedsiębiorstwa osobny arkusz. Jeżeli przeto jeden i ten sam przedsiębiorca (dzierżawca, kierownik) trudni się przemysłem gospodnym i szynkarskim a zarazem rzeźnictwem, w takim razie wypełnić należy jeden arkusz dla przemysłu gospodnego i szynkarskiego, drugi zaś dla przemysłu rzeźniczego. Stosuje się to w szczególności także do zakładów przygotównych (fili, faktoryi, składów), bez względu na to, czy takowe prowadzone są na podstawie osobnej karty przemysłowej czy nie. Podobnie wypełnić winien przedsiębiorca przemysłowy kilka arkuszy, jeżeli na podstawie jednej karty przemysłowej wykonuje rozmaite gałęzi przemysłu (np. młynarstwo i piekarstwo, sprzedaż bielizny płóciennej i wyrobów pończoszkowych).

D. Jeżeli jednak jeden i ten sam przedsiębiorca wykonuje kilka przemysłów na podstawie osobnych kart przemysłowych dla każdego z tychże, ale tym sposobem, że wszystkie one składają się ostatecznie na wytwarzanie jakiegoś jednolitego wyrobu, z osobna zaś nie wytwarzają fabrykatów targowych, i jeżeli te przemysły nadto zjednoczone są w przedsiębiorstwie miejscowo jedną całość tworzącem i urządzonem jednolicie, w takim razie dla tego całego przedsiębiorstwa wypełniony będzie jeden tylko kwestyonaryusz (np. jeżeli chodzi o fabrykę powozów, utrzymywaną na podstawie osobnych kart przemysłowych, wydanych na stelmastwo, wozownictwo, siodlarstwo, lakiernictwo powozów itd.).

E. Przedsiębiorcy obowiązani są mieć pod ręką dokumenty (koncesyę, kartę przemysłową, licencyę, przywilej, patent, arkusz podatku zarobkowego, nakaz zapłaty podatku zarobkowego), tyżące się uprawnienia do wykonywania przedsiębiorstw rzemieślniczych, handlowych i przemysłowych, tudzież książki robotnicze i służbowe swej służby, aby takowe komisarzowi, któremu poruczono spisywanie, na żądanie okazać. Przy tem nadmieniam się jeszcze raz jak najdobitniej, że komisarz wglądający w rzeczony dokumenty, pod żadnym warunkiem nie śmie robić z nich użytku w celach władzy przemysłowej lub w celach podatkowych.

Przedsiębiorcy (dzierzawcy, kierownicy) są do udzielenia wyjaśnień w tym arkuszu żądanych obowiązani. Kto się uchyla od spisu, kto na następujące poniżej pytania daje świadomie nieprawdziwą odpowiedź, kto się wzbrania na te pytania odpowiedzieć albo arkusz wypełnić, ukarany będzie grzywną aż do 50 koron, a w razie niemożności ściągnięcia aresztem aż do dni pięciu (ustawa z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21).

1. Imię i adres mieszkania

a) przedsiębiorcy;

(Jeżeli przedsiębiorstwo jest w rękę jednej osoby, ma być podane imię i nazwisko, tudzież adres pomieszkania tej jednej osoby, jeżeli zaś w przedsiębiorstwie ma udział kilku przedsiębiorców, należy podać imiona i nazwiska, tudzież adresy pomieszkań ich wszystkich, jeżeli wreszcie przedsiębiorcą jest osoba prawnicza, np. spółka akcyjna, stowarzyszenie zarobkowe i gospodarcze, towarzystwo, gwarectwo, fundacya, fundusz publiczny, gmina, kraj lub państwo itd., natenczas podać należy dokładne oznaczenie dotyczącej korporacji, tudzież siedzibę tejże, a względnie siedzibę jej zarządu.)

Imię i nazwisko (firma spółki)
 Adres

b) w danym razie kierownika przedsiębiorstwa;

Imię i nazwisko
 Adres

c) dzierzawcy (jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa wydzierzawione).

Imię i nazwisko
 Adres

2. Czy przedsiębiorstwo (rzemiosło, handel, przedsiębiorstwo przemysłowe) wykonuje się pod firmą zaprotokołowaną? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, jaka jest nazwa tej firmy?

3. Dokładne oznaczenie rodzaju przedsiębiorstwa, i to tak, żeby rodzaj ten już ze samej nazwy można było jak najdokładniej rozpoznać, np. nie garbarz, tylko czerwonoskórnik, białoskórnik, nie farbiarz, tylko farbiarz jedwabiu itd. Jeżeli zwyczajna nazwa zatrudnienia nie wystarcza do uwydatnienia szczególnego rodzaju (specyalności) tegoż, w takim razie określa się je bliżej w ten sposób, że wymienia się główne artykuły będące przedmiotem obrabiania, wytwarzania lub handlu, albo też w jakiś inny sposób; jeżeli np. chodzi o skład lub handel towarów mieszanych, wymienić należy, czy obejmuje on środki żywności, sól, towary korzenne, drobiazgowy, galanteryjne, łokcio-we, artykuły konfekcyjne, czy też może kilka tych kategorii towarów naraz, w którym to przypadku należy wszystkie wyszczególnić; tak samo winien np. rzemieślnik, trudniący się wyłącznie wyrobem wierzchnich części obuwia, nazwać się „wytwórcą wierzchnich części obuwia“ a nie po prostu szewcem. Jeżeli do wyrozumienia rodzaju rzemiosła potrzebne jest oznaczenie materiału, to takowy należy wymienić, np. aksamit jedwabny, towary wełniane z przędzy czesankowej, z przędzy sukienniczej, towary galanteryjne z mosiądzu, pakfongu, bronzu

4. Jeżeli jeden przedsiębiorca (dzierżawca, kierownik) ma wypełnić kilka arkuszy (ob. instrukcyę str. 1 pod C), to w tem miejscu wymienić należy **przemysł najgłówniejszy**

5. Czy przedsiębiorstwo wymienione pod 3 jest **zakładem przygłównym** (filiją), **faktoryą** lub **składem** jakiegoś innego przedsiębiorstwa? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, podać należy tutaj adres i dokładne oznaczenie (firmę) zakładu głównego

6. Czy do przedsiębiorstwa wymienionego pod 3 należą jakie **zakłady przygłowne** (filie), **faktorye** lub **składy**? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, podać tutaj należy dokładne oznaczenie i adres każdego zakładu przygłównego (filii), faktoryi lub składu

7. Czy do przedsiębiorstwa, wymienionego pod 3, przynależy także jakie **przedsiębiorstwo rolnicze**? (Tak czy Nie?)

8. (To pytanie tyczy się tylko przedsiębiorców przemysłowych.) Czy przedsiębiorca utrzymuje oprócz przedsiębiorstw pod 3, 5 i 6 wymienionych jeszcze jedno albo kilka **innych przedsiębiorstw przemysłowych**? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, czy jest właścicielem (współwłaścicielem)? (Tak czy Nie?)

czy też dzierżawcą? (Tak czy Nie?)

Gdzie znajduje się to przedsiębiorstwo? (te przedsiębiorstwa?)

a) w Austrii: kraj powiat pol.
gmina miejscowość

Stosowne słowo }
podkreślić! }
b) na Węgrzech;
c) w Bośni i Hercegowinie;
d) w innych krajach.

9. Czy rzemiosło, handel, przedsiębiorstwo, wymienione pod 3, jest obecnie (t. j. dnia 3. czerwca 1902) w **zupelnym zawieszeniu**? (Tak czy Nie?), jeżeli tak, czy zawieszenie jest stałe czy też nastąpiło tylko na jakiś czas?

Co jest przyczyną zawieszenia ruchu?

10. Czy w ruchu przedsiębiorstwa następuje w pewnej porze roku (sezon martwy) **zupelna przerwa**? (Tak czy Nie?), jeżeli tak, w których miesiącach?

11. Ilość osób, zatrudnionych w dniu 3. czerwca 1902 w warsztatach, lokalach fabrycznych i pracowniach, na placach roboty i budowy, w kantorach, lokalach sprzedaży i składach przedsiębiorstwa, na okrętach, na urządzeniach transportowych lądowych i na stawkach przedsiębiorstwa, tudzież pełniących obowiązki podróżników handlowych, roznosicieli, woźniców itd.

Jeżeli zachodzi przypadek, że jeden przedsiębiorca przemysłowy (dzierżawca, kierownik) ma wypełnić kilka arkuszy spisowych dla kilku odrębnych przedsiębiorstw (ob. instrukcję str. 1 pod C), natenczas osoby w służbie u niego zostające mają być wykazane w następującej poniżej tabeli tego arkusza spisowego, który odnosi się do przedsiębiorstwa, gdzie dotyczące osoby rzeczywiście są zatrudnione.

Te osoby pełniące służbę u przedsiębiorcy, które naprzemian zatrudnione są to w jednym to w drugim przedsiębiorstwie, wykazane być mają przy tem przedsiębiorstwie, przy którym są głównie zajęte.

Jeżeli jednak w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem nie zatrudnia się w ogóle osobnej służby (funkcjonariuszów), a natomiast potrzebne w niem roboty wykonuje ubocznie służba (funkcjonariusze) jakiegoś innego przedsiębiorstwa do tego samego przedsiębiorcy (dzierżawcy) należącego, w takim razie wypełnia się tylko przedziałkę „uwaga“ w następującej poniżej tabeli, gdzie oznacza się to przedsiębiorstwo, którego służba (funkcjonariusze) wykonuje roboty, potrzebne w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem.

	Mężczyzn		Kobiet			W tej liczbie członków rodziny przedsiębiorcy (dzierżawcy)	Uwaga
	powyżej lat 16	niżej lat 16	powyżej lat 16		niżej lat 16		
			niezamężnych	zamężnych (owdowiałych, rozwiedzionych)			
a) Przedsiębiorcy, spółnicy przedsiębiorstwa, dzierżawcy, biorący czynny udział w przedsiębiorstwie							
b) Techniczni i artystyczny personal nadzorczy, administracyjny i biurowy (np. dyrektorowie techniczni, inżynierowie, chemicy, rysownicy itd.)							
c) Urzędnicy i funkcjonariusze kupieccy (np. dyrektorowie kupieccy, dysponenci, buchalterzy, kantorzyści, kasyerzy, podróżnicy handlowi, subjekci, sprzedawcy, uczniowie kupieccy, praktykanci itd.)							
d) Przemysłowi robotnicy i pomocnicy (np. wermistrze, pierwsi robotnicy (przodownicy), czeladnicy, pomocnicy, terminatorzy, robotnicy, robotnicy pomocniczy, wyrobownicy przemysłowi, kelnerzy, kucharze itd.)							
e) Podrzędna służba (np. służący biurowi, skontyści, chłopcy do posyłek portyerzy, stróże domu, zbieracze, roznosiciele, pakerzy, fachini (posługacze portowi), parobcy, woźnice, posługaczki, osoby do posług czeladnych w sklepach itd.)							
Razem .							

12. Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa, których ruch w chwili przeprowadzania spisu jest całkiem albo częściowo zawieszony, należy tutaj oznaczyć, ile wynosiła średnia liczba robotników i pomocników przemysłowych, zatrudnionych w ostatnim miesiącu pełnego ruchu.

Miesiąc

Ilość robotników i pomocników przemysłowych, którzy w tym miesiącu byli zatrudnieni (mężczyzn . . . , kobiet . . .).

13. Czy na rachunek przedsiębiorstwa pod 3 wymienionego nie wyrabiają jakich towarów lub nie wykonują jakich robót **poza obrębem przedsiębiorstwa** drobni przemysłowcy lub osoby trudniące się przemysłem domowym, i to tak robotnicy jak i robotnice, np. t. zw. czeladnicy domowi (u siebie pracujący). hafciarki, robotnice do robót szydełkowych, szwaczki, tkacze domowi itd.? (Tak czy Nie?) Jeżeli tak, jakie towary sporządzane, względnie, jakie roboty wykonywane są w ten sposób?

W których miejscowościach (gminach, powiatach politycznych) mieszkają drobni przemysłowcy i osoby, trudniące się przemysłem domowym, pracujące w ten sposób dla przedsiębiorstwa?

14. Czy na rachunek przedsiębiorstwa oprócz osób wykazanych w tabeli, przydanej do pytania 11go, są zatrudnione jeszcze jakie inne osoby **wędrowne** (np. obnoścy, jarmarcznicy, zakupnicy)? (Tak czy Nie?)

15. Czy na rachunek przedsiębiorstwa pracują osoby zostające **w zakładach karnych cywilnych i wojskowych** lub trzymane w zakładach pracy przymusowej i domach poprawy, względnie zatrudnione w zakładach dobrowolnej pracy? (Tak czy Nie?)

16. Na następujące pytania (*a, b, c, d*) przedsiębiorstwa fabryczne, handlowe i przewozowe, tudzież przemysłowcy, wykonujący przemysł gospodny i szynkowy, odpowiadać nie potrzebują.

- a) Czy do przedsiębiorstwa pod 3 wymienionego należy oprócz pracowni także sklep (lokal sprzedaży)? (Tak czy Nie?)
- b) Czy w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem pracuje się tylko bezpośrednio dla konsumentów (odbiorców prywatnych)? (Tak czy Nie?) czy też zarazem i dla handlarzy, agentów, fabrykantów, przemysłowców, faktorów, dostawców lub odprzedawców jakiegokolwiek kategorii? (Tak czy Nie?)
- c) Czy pracuje się na zapas? (Tak czy Nie?) czyli też tylko na zamówienie? (Tak czy Nie?)
- d) Czy przemysłowcy, fabrykanci, handlarze lub agenci, dla których Pan (Pani) pracujesz, dostarczają Mu (Jej) materiałów (materiałów surowych albo pomocniczych, przyborów pomocniczych) bezpłatnie? (Tak czy Nie?) Czy kupujesz Pan (Pani) jakie materiały (materiały surowe lub pomocnicze, przybory pomocnicze) u przemysłowców, fabrykantów, handlarzy lub agentów, dla których pracujesz? (Tak czy Nie?)

17. Jeżeli w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem są w użyciu **maszyny robocze, piece itd.**, podane w umieszczonym poniżej spisie, to obok nich w dotyczącej rubryce należy podać ich ilość.

Maszyny robocze, piece itd.

	Ilość			Ilość	
Przedsiębiorstwa hutnicze, przerabianie żelaza i metali (także wyrób maszyn, przyrządów, środków przewozowych).			Ogniki i panwi do pobielania cyną Pieców sublimacyjnych		a) Pieców cyrkulowych, kanałowych i komorowych b) innych
A. Piece i ogniska.			B. Inne przyrządy.		Pieców do topienia szkła obejmujących ogółem wanienek, tyglów.
Pieców wielkich do wytapiania żelaza o średniej dziennej produkcji . . . ton			Walcowni		Szlifierni do szkła detego
Pieców szybowych (wysokich, półwysokich i karłowatych) do wytapiania innych metali			Młotów parowych		Szlifierni do szkła tafłowego
Pieców pudlingowych:			Młotów hydraulicznych		Maszyn do szlifowania zwierciadeł Warsztatów do polerowania szyb zwierciadłanych
a) pojedynczych			Innych młotów mechanicznych		Maszyn do tłuczenia
b) podwójnych			Pras kowalskich		Przemysł drzewny.
Konwerterów Bessemera i Thomasa			Pras do wyciągania drutu i rur, pras do ołowiu na kable		Pił ramowych posiadających ogółem błatów
Pieców Marlina			Innych pras, (wybijarek i wygnięciarek [szlanc])		Pił taśmowych
Pieców do stali tyglowej			Strugarek do metali, maszyn szarpingowych i tłuczek		Maszyn oblogowych rznących i piłujących
Ogólna ilość wystawionych tyglów wynosi sztuk			Frezownic do metali		Strugarek do drzewa
Pieców do stali cementowej			Gwinciarek i mutrownic		Frezownic do drzewa
Pieców spawalnych (szwejsowych)			Maszyn pilnikarskich		Maszyn do kopiowania na drzewie
Kupolaków			Maszyn do wyrobu sztyftów drutowych		Tokarek do wyrobów drewnianych i tokarskich
Temprówek			Maszyn do wyrobu ćwieków szwaskich i gwoździ podkownych		
Pieców płomiennych do wytapiania żelaza			Nawijadeł (bębnów) do wyciągania drutu grubego		
Pieców płomiennych do wytapiania innych metali			Nawijadeł do wyciągania drutu cienkiego		
Pieców do odtleniania cynku (redukcyjnych):			Krosien do tkanek drucianych		
a) z muflami			Maszyn do wyrobu linew drucianych		
b) z rurami			Maszyn do szlifowania i polerowania		
Pieców i ognisk do rafinowania metali z wyjątkiem żelaza			Wyrób przedmiotów glinianych, ilowych i szklanych.		
Pieców do przepławiania metali z wyjątkiem żelaza			Pras mechanicznych do cegieł i rur		
Pieców elektrycznych i przyrządów elektrycznych do dobowania metali z rud			Pieców do wypalania wapna, gipsu i cementu:		
Pieców żarowych			a) będących w nieprzerwanym ruchu		
Pieców do emaliowania			b) innych		
Panwi do cynkowania			Pieców do wypalania cegieł, tawarów ilowych i porcelanowych:		

	Ilość			Ilość	
	poruszanych ręką lub nogą	poruszanych mechanicznie		poruszanych ręką lub nogą	poruszanych mechanicznie
Krosien tkackich:			Warsztatów łańcuszkowych do wyrobu tkanin dzianych		
a) bez maszyny Jacquarda lub przyrządu do poruszania nicielnic			Angielskich warsztatów okrągłych do tkanin dzianych		b) Maszyn czółenkowych
b) z maszyną Jacquarda lub przyrządem do poruszania nicielnic			Francuskich warsztatów okrągłych do tkanin dzianych		c) innego rodzaju
Krosien do wstążek			Maszyn do tkanin półczoszkowych		Drukarek walcowych
Maszyn do wyrobu tiulu:			Warsztatów do wyrobu półczoszek		Drukarek płytowych
a) bez przyrządu Jacquarda			Warsztatów do wyrobu harasówek		
b) z przyrządem Jacquarda			Maszyn do haftu:		Wyrób odzienia i towarów skórzanych.
Maszyn do splatania taśm, szlaczek i pasów:			a) Maszyn o płaskim ściegu		Maszyn do szycia
a) bez przyrządu Jacquarda					Maszyn do rozczepiania skóry
b) z przyrządem Jacquarda					Maszyn do nabijania podeszew na obuwie
					Gwoździarek dla szewców
					Ramowych maszyn do szycia (system powszechny światowy)

	Ilość		Ilość		Ilość
Papiernictwo.		Przemysł chemiczny.		Maszyn do wyrobu pudełek	
Przyrządów do zeszkrobowa-		A. Wyrób kwasu		Maszyn do wkładania w pu-	
nia drzewa (defibreurs)		siarkowego.		delka	
Ważelni drzewa		Komor na kwas siarkowy		F. Przemysł naftowy	
Ważelni słomy		Ogólna pojemność ^{m³}		i ozokerytowy.	
Ważelni gałganów		B. Wyrób sody.		Kotłów destylacyjnych	
Maszyn do wyrobu papieru		Pieców siłkatowych		Kotłów do topienia	
a) o formie podłużnej		Pieców do topienia sody		G. Wytwór spodyum i	
b) o formie walcowej		Pieców do kalcynowania		materyatów nawozo-	
Maszyn do tektury		sody		wych.	
Wyrób środków żywności		Przyrządów do sody am-		Przyrządów do przetwarza-	
i posiłków.		niakowej		nia drogą chemiczną	
Kamieni:		C. Wytwór gazn		Młynów kulowych	
a) zwyczajnych		światłego.		Przemysł graficzny.	
b) francuskich		Retort		Pras drukarskich szybkich	
Przyrządów walcowych		Zbiorników gazn		Pras rotacyjnych	
Dismembratorów		Ogólna pojemność ^{m³}		Pras szybkich litograficznych,	
Krupnic		D. Wytwór koksu.		stalorytnicznych i miedzi-	
Maszyn do mieszenia ciasta		Pieców koksowych		rytnicznych	
Pieców piekarskich:		E. Wyrób zapalek.		Pras drukarskich tyglowych	
a) ogrzewanych wewnątrz		Przyrządów do zamurzania		Maszyn zecerskich	
b) ogrzewanych zewnątrz		w rozczyln na główki		Maszyn do wyciskania wzo-	
				rów na tapetach	
				Maszyn do odlewania czcio-	
				nek	

18. Czy w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem są w użyciu maszyny robocze, poruszane siłą popędową (motoryczną), mianowicie siłą wiatru, wody, pary, gazu, oleju skalnego, benzyny, eteru skalnego, gorącego powietrza, ściśniętego powietrza, elektryczności, lub czy używa się w niem kotłów parowych, przyrządów parowych albo poruszanych motorami pojazdów i statków? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, to z pomiędzy powyższych tłumem czcionkami wydrukowanych słów należy to, które się do danego przypadku stosuje, względnie te, które się stosują, podkreślić, a nadto odpowiedzieć na następujące pytania:

a) Czy motory te należą do przedsiębiorstwa wymienionego pod 3? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, to ma być oznaczona:

Praca mechaniczna, jaką te motory rzeczywiście wykonują, a mianowicie:

Motory wodne sił konia (albo metrów spadku metrów kubicznych wody na sekundę), maszyny parowe sił konia, maszyny gazowe sił konia, maszyny, poruszane zapomocą oleju skalnego sił konia, maszyny, poruszane zapomocą benzyny albo eteru skalnego sił konia, maszyny, poruszane gorącym powietrzem sił konia, poruszane ściśniętym powietrzem sił konia, motory elektryczne kilowatów, lub sił konia.

b) Czy używa się także motorów jakiegoś obcego przedsiębiorstwa? (Tak czy Nie?)

c) Czy siłę motorów pod a) wymienionych oddaje się także komuś innemu do użytku? (Tak czy Nie?)

Spis zwierząt pożytkowych.

Ilość zwierząt pożytkowych, używanych w przedsiębiorstwie pod 3 wymienionem.

Jeżeli jeden przedsiębiorca przemysłowy (dzierżawca, kierownik) ma wypełnić kilka arkuszy spisowych dla kilku osobnych przedsiębiorstw (ob. instrukcję, str. 1 pod C), to odpowiedzi na następujące poniżej pytania winien wpisać w arkusz spisowy, odnoszący się do tego przedsiębiorstwa, w którym dotyczących zwierząt pożytkowych wyłącznie albo głównie się używa.

19. Koni, a mianowicie:

- a) Koni roboczych (używanych do pracy w przedsiębiorstwie)
 b) Koni jako towaru handlowego
 c) Innych koni

Ż r e b c ó w		K l a c z y		Ogierów	Walachów	Razem
niżej roku	wyżej roku aż do użycia do pracy	stanowionych lub ze żrebiętami ssąciami	innych			

20. Bydła rogatego: 1)

1. Jałownika niżej roku
2. Buhajków wyżej roku
3. Jałówek wyżej roku
 - a) jeszcze nie ocielonych
 - b) cielnych
4. Krów
5. Wołów wyżej roku
 - a) jeszcze nie używanych do pociągu albo na wypas
 - b) używanych do pociągu
 - c) używanych na wypas (przeznaczonych na rzeź) .

Razem .

21. Mułosłów, mułów i osłów:

1. Mułosłów
2. Mułów
3. Osłów

Razem .

22. Kóz i capów razem, bez względu na wiek**23. Owiec, a mianowicie:**

1. Młodych niżej roku
2. Owiec wyżej roku, a to:
 - a) baranów
 - b) maciorek
 - c) skopów

Razem .

24. Świń, a mianowicie:

1. Prosiąt aż do 3 miesięcy
2. Półoświnków (warchlaków) aż do 1 roku
3. Świnie wyżej roku, a to:
 - a) knurów (kiernozów)
 - b) macior (loch)
 - c) innych

Razem

1) Liczyć tu należy także bawoły.

2) Liczyć tu należy także bydło na rzeź przeznaczone.

3) Podać tu należy tylko ilość tych zwierząt, które są używane do roboty w przedsiębiorstwie albo są trzymane dla rozplodu.

Zgodnie z prawdą wypełnienie powyższego arkusza stwierdza:

Dzień wypełnienia:

Podpis strony:

Komisarz spisowy:

Formularz 5.

Liczba

Okrąg spisowy

Karta spisowa dla robotników przemysłowych w domu pracujących (t. zw. robotników domowych albo chałupników)

do spisu w dniu 3. czerwca 1902.

Kraj	Okrąg Izby handlowej
Powiat polityczny	Gmina (obszar dworski)
Miejscowość	Ulica, plac Nr. domu

Instrukcja.

Szczegóły w tej karcie zawarte przeznaczone są wyłącznie do celów statystycznych i nie wolno z nich pod żadnym warunkiem robić użytku ani do celów władz przemysłowych ani do celów opodatkowania.

Strony, którym karta ta doręczona będzie jeszcze przed pojawieniem się komisarza spisowego, winny ją we wszystkich częściach dokładnie i zgodnie z prawdą wypełnić i tak długo przechować, dopóki jej komisarz spisowy nie odbierze.

Strony, którym kartę tę przyniesie dopiero sam komisarz spisowy, winny ją na żądanie tegoż wypełnić. Atoli komisarz spisowy może także i sam tę kartę wypełnić, w którym to przypadku strona obowiązana jest udzielić mu wszelkich potrzebnych wyjaśnień. Jeżeli komisarz spisowy kartę sam wypełni, strona ma prawo takową przejrzeć.

Z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w następującym ustępie, wypełnienie karty i odebranie jej po wypełnieniu przez komisarza spisowego odbywać się ma zawsze w pomieszkaniu strony i na tem miejscu, gdzie strona wykonuje swe zajęcie przemysłowe.

Jeżeli przełożony gminy (obszaru dworskiego) wyda odnośne zawiązanie, wypełnienie karty i odebranie jej po wypełnieniu przez komisarza spisowego odbyć się ma w miejscu, oznaczonym w tem zawiązaniu.

Osoby, trudniące się pracą przemysłową w domu (robotnicy domowi, chałupnicy), są obowiązane mieć pod ręką dokumenty w ich posiadaniu będące (książkę robotniczą itd.), które się odnoszą do wykonywanego przez nich zatrudnienia, tudzież książki robotnicze i służbowe swych pomocników, aby takowe komisarzowi spisowemu na żądanie okazać. Przy tem powtarza się jeszcze raz jak najbardziej, że komisarz wglądający w rzucone dokumenty pod żadnym warunkiem nie śmie robić z nich użytku do celów władzy przemysłowej lub do celów opodatkowania.

Wszyscy zapytani są do udzielenia żądanych w tej karcie wyjaśnień obowiązani. Kto się od spisu uchyla, kto na następujące poniżej pytania daje świadomie nieprawdziwe odpowiedzi, kto się wzbrania na te pytania odpowiedzieć albo tę kartę wypełnić, ukarany będzie grzywną aż do 50 koron, a w razie niemożności ściągnięcia aresztem aż do dni 5 (ustawa z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21).

1. Imię i nazwisko

2. Płeć: męska. żeńska *) 3. Rok i dzień urodzenia

4. Jakie towary Pan (i) wyrabiasz i jakiego rodzaju jest robota, którą Pan (i) na nich wykonujesz?

*) Słowo stosowne podkreślić.

5. Czy Pan (i) pracujesz dla handlarzy, agentów, fabrykantów, przemysłowców, faktorów, dostawców lub odsprzedawców jakiegokolwiek kategorii? (Tak czy Nie?) czy też także dla konsumentów (odbiorców prywatnych)? (Tak czy Nie?)

6. Jeżeli Pan (i) pracujesz dla handlarzy, agentów, fabrykantów, przemysłowców, faktorów, dostawców lub odsprzedawców, zechciej Pan (i) podać tutaj imiona i adresy tych firm, przedsiębiorstw handlarzy

7. Czy Pan (i) pracujesz na zapas? (Tak czy Nie?) czy też tylko na zamówienie? (Tak czy Nie?)

8. a) Czy przedsiębiorstwa, dla których Pan (i) pracujesz, dostarczają Mu (Jej) bezpłatnie materiały surowych lub pomocniczych albo półfabrykatów w celu obrobienia? (Tak czy Nie?)

b) Jeżeli tak, jakiego rodzaju są te materiały, względnie półfabrykaty?

9. a) Czy Pan (i) kupujesz materiały surowe lub pomocnicze albo półfabrykaty, których potrzebujesz do swej roboty? (Tak czy Nie?)

b) Jeżeli tak, czy zakupujesz je Pan (i) w przedsiębiorstwach, dla których pracujesz? (Tak czy Nie?) i jakie to są w szczególności materiały?

c) Czy kupujesz Pan (i) oprócz tego materiały gdzieindziej? (Tak czy Nie?) i jakie to są w szczególności materiały?

10. Czy Pan (i) pracujesz sam (a)? (Tak czy Nie?)

Jeżeli nie, to zechciej Pan (i) podać ilość osób u Niego (Niej) pracujących, a mianowicie:

A. Członków rodziny

B. Osób obcych, a to:

a) czeladników, pomocników, wycuczonych robotników

b) niewycuczonych robotników

Razem

Mężczyzn		Kobiet		Razem
wyżej lat 16	nżej lat 16	wyżej lat 16	nżej lat 16	

11. Czy używasz Pan (i) maszyn roboczych, poruszanych **siłą motoryczną**, a mianowicie **wiatrem, wodą, parą, gazem, olejem skalnym, benzyną, eterem oleju skalnego, gorącym powietrzem, ściśniętym powietrzem, elektrycznością**, lub **kotłów parowych i przyrządów parowych, wreszcie pojazdów i statków, poruszanych motorami?** (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, to zechciej Pan (i) z pomiędzy powyższych słów, drukowanych tłustemi czeionkami, podkreślić to, które się do danego przypadku stosuje, względnie te, które się stosują, a nadto odpowiedzieć na następujące pytania:

a) Czy motor ten przeznaczony wyłącznie do Pańskiego (Paniniego) użytku w przemyśle? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, to zechciej Pan (i) oznaczyć

pracę mechaniczną, jaką te motory istotnie wykonują, a mianowicie:

Motory wodne sił konia (lub metrów spadku, metrów kubicznych wody na sekundę), maszyny parowe sił konia, maszyny gazowe sił konia, maszyny, poruszane olejem skalnym sił konia, maszyny benzynowe lub poruszane eterem oleju skalnego sił konia, maszyny, poruszane gorącym powietrzem sił konia, maszyny, poruszane ściśniętym powietrzem sił konia, elektromotory kilowatów albo sił konia.

b) Czy używasz Pan (i) motorów, należących do jakiegoś obcego przedsiębiorstwa? (Tak czy Nie?)

c) Czy siłę, wytwarzaną wymienionymi pod a) motorami, oddaje się także komuś innemu do użytku? (Tak czy Nie?)

12. Czy używasz Pan (i) innych maszyn roboczych, nie poruszanych motorycznie? (Tak czy Nie?)

13. Jeżeli na pytanie 11te lub 12te odpowiada się twierdząco, należy tu wymienić rodzaj i ilość maszyn roboczych, a te z pomiędzy nich, których dostarczył pracodawca, podkreślić.

Zgodne z prawdą wypełnienie tej karty potwierdza:

Podpis strony:

Dzielnicy wypełnienia:

Komisarz spisowy:

Formularz 6.

Liczba

Okrąg spisowy

Arkusze przedsiębiorstw rolniczych do spisu w dniu 3. czerwca 1902.

Kraj	Okrąg Izby handlowej
Powiat polityczny	Gmina (obszar dworski)
Miejscowość	Ulica, plac Nr. domu

Instrukcja.

Szczegóły w tym arkuszu zawarte przeznaczone są wyłącznie do celów statystycznych i nie wolno z nich pod żadnym warunkiem robić użytku w celach opodatkowania.

Jeżeli arkusz ten doręczony będzie stronie jeszcze przed pojawieniem się komisarza spisowego, to należy go we wszystkich częściach dokładnie i zgodnie z prawdą wypełnić, a po wypełnieniu przechować go w miejscu, gdzie przedsiębiorstwo się prowadzi, tak długo, dopóki komisarz spisowy nie przyjdzie go odebrać.

Jeżeli arkusz ten przyniesie dopiero sam komisarz spisowy ze sobą, to strona winna go na żądanie tegoż wypełnić. Atoli komisarz spisowy ma prawo i sam wypełnić ten arkusz, w którym to przypadku udzielić mu należy wszelkich potrzebnych do tego wyjaśnień. Jeżeli komisarz spisowy arkusz ten sam wypełnił, strona ma prawo przejrzeć takowy.

Z wyjątkiem przypadku nadmienionego w następującym ustępie, wypełnienie arkusza i odebranie go po wypełnieniu przez komisarza spisowego odbywa się zawsze w pomieszkaniu dotyczącej strony.

Jeżeli przełożony gminy (obszaru dworskiego) wyda odnośne za wezwanie, natenczas wypełnienie arkusza, tudzież odebranie go po wypełnieniu przez komisarza spisowego, odbędzie się w miejscu, oznaczonym w zawezwaniu.

Przedsiębiorcy (dzierżawcy, kierownicy) są obowiązani mieć pod ręką arkusze posiadania lub pisemne kontrakty dzierżawy, tudzież książki służbowe zatrudnionych u nich sług, i dokumenty te komisarzowi spisowemu na żądanie okazać. Przy tem powtarza się jeszcze raz jak najdobitniej, że komisarz wglądający w te dokumenty pod żadnym warunkiem nie śmie robić z nich użytku w celach podatkowych.

Dla każdego obszaru dóbr, stanowiącego pod względem gospodarskim jedną całość, wygotować należy osobny arkusz spisowy, a to nawet wtedy, gdyby obszar ten zostawał razem z innymi pod wspólnym zawiadownictwem naczelnym.

Przedsiębiorcy (dzierżawcy, kierownicy) są do udzielenia żądanych w tym arkuszu wyjaśnień obowiązani. Kto się od spisu uchyla, kto na zadane poniżej pytania daje świadomie niezgodne z prawdą odpowiedzi, kto się wzbrania odpowiedzieć na te pytania lub wypełnić ten arkusz, karany będzie grzywną aż do 50 koron, a w razie niemożności ścigania aresztem aż do dni 5 (ustawa z dnia 18. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 21).

Dalsze instrukcje na str. ostatniej.

Imię i adres mieszkania:

a) Posiadacza, jeżeli tenże sam jest przedsiębiorcą.

(Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa, będące w ręku jednej osoby, należy podać imię i nazwisko, tudzież adres pomieszkania tej jednej osoby, jeżeli zaś jest kilku przedsiębiorców, imiona i nazwiska, tudzież adresy pomieszkań ich wszystkich, jeżeli wreszcie chodzi o przedsiębiorstwa, należące do jakiejś

osoby prawniczej, np. spółki akcyjnej, stowarzyszenia zarobkowego lub gospodarczego, towarzystwa, fundacji, funduszu publicznego, gminy, kraju lub państwa itd., ma być podane dokładne oznaczenie tej korporacji, tudzież jej siedziby.)

Imię i nazwisko (względnie nazwa spółki)

Adres

b) ewent. kierownika

(rządcy dóbr, prezesa, naczelnika spółki.)

Imię i nazwisko

Adres

c) Jeżeli przedsiębiorstwo wydzierżawione,

Imię i nazwisko

Adres

dzierżawcy.

A. Obszar.

Oznaczony być winien według systemu metrycznego (w hektarach, arach). Jeżeli go można oznaczyć tylko według jakiegoś innego systemu mierniczego, to liczby wymiarowe wpisać należy w przedziałki, umieszczone po lewej stronie następujących pytań, a u samej góry oznaczyć jednostkę mierniczą.

		Hektarów	Arów
<p>Wymiar w (tutaj podać należy jednostkę mierniczą, np. morg austriacki)</p>	<p>1. Ile wynosi cała powierzchnia obszaru, na którym Pan (i) gospodarujesz, wliczając w to i miejsce, na którym stoją budynki, i podwórze, a także ogród, las, pastwiska, drogi, wody itd.?</p>		
	<p>2. Z tej całej powierzchni przypada na:</p>		
	a) rolę		
	b) łąkę		
	c) ogród z tego na sztuczną hodowlę roślin i na hodowlę w celach handlowych przeznaczono . . . hektarów, . . . arów (lub . . .)		
	d) winnicę		
	e) pastwisko		
	f) hale		
	g) las		
	h) jeziora, bagna, stawy		
	i) obszary innego rodzaju (np. miejsce pod budynkami, podwórze, drogi i wody i obszary leżące bez użytku) . . .		
	3. Z tej całej powierzchni przypada na:		
	a) własny grunt		
	b) grunt dzierżawiony		
	c) grunt, uprawiany za połowę lub za jakąś inną część plonów (Mezzadria, Colonat)		

4. Czy posiadasz Pan (i) udziały w gruntach gminnych lub gruntach jakiejś innej społeczności (bądź stale przyznane udziały, bądź losem przypadłe części majątności gminnych do używania na jakiś czas, grunta przemienne lub przechodnie)? (Tak czy Nie?)

Na to pytanie tylko w tym przypadku należy dać odpowiedź twierdzącą, jeżeli dotyczący udział jest rzeczywiście odgraniczony.

5. Czy Pański (Panin) pracodawca daje Panu (Pani) na używanie grunta ordynaryjne (t. zn. grunta, oddane na używanie jako część zapłaty za robotę, ob. wskazówki na str. 6tej)? (Tak czy Nie?)

[Imię, nazwisko i adres osoby, oddającej grunta ordynaryjne]

6. Czy należą do Księdza (Pana) jakie grunta służbowe, na których Ksiądz (Pan) sam gospodarujesz (ob. wskazówki na str. 6tej)? (Tak czy Nie?)

[Imię, nazwisko i adres tego, kto ów grunt służbowy na użytkowanie oddaje]

B. Inwentarz żywy.

I. Koni, a mianowicie:

1. Żrebców (łosząt):

a) niżej roku

b) wyżej roku aż do użycia do pracy

2. Klaczy:

a) stanowionych lub ze źrebiętami ssąciami

b) innych klaczy

3. Ogierów

4. Wałachów bez względu na wiek

Razem

Ile z tych koni używa się do roboty przy gospodarstwie?

II. Bydła rogatego:*)

1. Jałownika niżej roku:

a) buhajków

b) jałówek

c) cielców (trzebionych)

2. Byków wyżej roku

Zniesienie

*) Liczyć tu należy także bawoły.

	Przeniesienie .
3. Cielic wyżej roku	
<i>a)</i> jeszcze nie cielnych	
<i>b)</i> cielnych (stanowionych)	
4. Krów	
5. Wołów wyżej roku aż do 3 lat	
<i>a)</i> jeszcze nie używanych do pociągu ani nie przeznaczonych na wypas (rzeż)	
<i>b)</i> używanych do pociągu	
<i>c)</i> przeznaczonych na wypas (rzeż)	
6. Wołów wyżej 3 lat:	
<i>a)</i> używanych do pociągu	
<i>b)</i> przeznaczonych na wypas (rzeż)	
	Razem .
III. Mułosłów, mułów i osłów:	
1. Mułosłów	
2. Mułów	
3. Osłów	
	Razem .
IV. Kóz i capów razem, bez względu na ich wiek:	
V. Owiec:	
1. Jagniąt niżej roku	
2. Owiec wyżej roku, a mianowicie:	
<i>a)</i> baranów	
<i>b)</i> owiec samic (maciorek)	
<i>c)</i> skopów	
	Razem .
VI. Świń:	
1. Prosiąt do trzech miesięcy	
2. Warchlaków (półświnków) aż do roku	
3. Świń wyżej roku, a mianowicie:	
<i>a)</i> kierzozów (knurów)	
<i>b)</i> macior	
<i>c)</i> innych świń	
	Razem .

C. Spis maszyn rolniczych w przedsiębiorstwie używanych.

Ile (własnych, wspólnych lub pożyczonych) maszyn podanych tu poniżej kategorii było w ostatnim roku, to jest od czerwca 1901, w użyciu?

Oznaczenie maszyn	Siła poruszająca						jakiegoś innego rodzaju, np. benzyna, olej skalny, spirytus itd.
	ludzka	zwierzęca	wiater	woda	para	elektryczność	
Kolei polnych							
Plugów parowych (głęboko podbierających)							
Maszyn do rozsypywania nawozu							
Siewników							
Maszyn do przekładania pokosów i grabiarek							
Kosiarek							
Młócareń							
Maszyn do podbierania plodów okopowych z gruntu							
Sieczkarcń							
Maszyn odśrodkowych do wyrobu masła							
Maszyn do szrotowania zboża .							
Maszyn do czyszczenia i sortowania							
Maszyn do łuszczenia kukurydzy							
Pras do siana i słomy							

D. Spis osób w przedsiębiorstwie rolniczym zatrudnionych (w dniu 3. czerwca 1902).

	Mężczyzn		Kobiet		Razem
	wyżej lat 16	niżej lat 16	wyżej lat 16	niżej lat 16	
1. Przedsiębiorców, współprzedsiębiorców, dzierżawców, biorących czynny udział w przedsiębiorstwie					
2. Członków rodziny przedsiębiorców, współprzedsiębiorców lub dzierżawców, biorących udział w robotach przedsiębiorstwa					
3. Urzędników przedsiębiorstwa					
4. Funkcjonariuszy nadzoru					
5. Sług (łącznie z pobierającymi ordynaryę)					
6. Najemników stałych					
Razem					

Czy w ważnych dla gospodarstwa porach zatrudnieni bywają także robotnicy wędrowni? (Tak czy Nie?)

E. Pytania szczególne.

1. Czy utrzymujesz Pan (i) oprócz tego przedsiębiorstwa rolniczego jeszcze inne jakie przedsiębiorstwo rolnicze? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, czy jesteś Pan (i) właścicielem (właścicielką) [współwłaścicielem (współwłaścicielką)]? (Tak czy Nie?)

czy dzierżawcą? (Tak czy Nie?)

Gdzie znajduje się to przedsiębiorstwo?

a) w Austrii (kraj powiat polityczny)

b) na Węgrzech

c) w Bośni i Hercegowinie

d) w jakimś innym kraju i w którym?

2. Czy w związku z tem przedsiębiorstwem rolniczem trudnisz się Pan (i) jakim przedsiębiorstwem przemysłowym lub handlowym? (Tak czy Nie?)

(Tego rodzaju przemysłowe lub handlowe przedsiębiorstwo należy tu wymienić nawet w takim razie, gdyby było wydzierżawione, o ile tylko zostaje z przedsiębiorstwem rolniczem w związku gospodarskim.)

Jeżeli tak, zechciej Pan (i) oznaczyć dokładnie rodzaj tych przedsiębiorstw

.

(Przedsiębiorstwa sezonowe lub wykonywane tylko w czasie kampanii, należy tutaj również wymienić.)

3. Czy trudnisz się Pan (i) jakim przedsiębiorstwem przemysłowym lub handlowym niezależnie od przedsiębiorstwa rolniczego? (Tak czy Nie?)

4. Czy Pan (i) lub któryś z członków Jego (Jej) domu trudni się przemysłem domowym? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, zechciej Pan (i) oznaczyć rodzaj tego przemysłu domowego

.

5. Czy obok zajęć w swoim przedsiębiorstwie rolniczem wykonujesz Pan (i) jeszcze robotę najemną? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, czy: a) w gospodarstwie rolniczem,)

b) w przemyśle,)

c) naprzemian tu i tam.)

Stosowne wyrazy podkreślić.

6. Czy uprawiasz Pan (i):

Buraki cukrowe hektarów arów)

Cykoryę „ „)

Chmiel „ „)

Powierzchnia może być oznaczona także według systemu mierniczego, podanego z lewej strony pod A (obszar) na str. 2.

Kartofle dla gorzelnii lub do wyrobu krochmalu? (Tak czy Nie?)

7. Czy trudnisz się Pan (i) mleczarstwem? (Tak czy Nie?)

Jeżeli tak, zechciej Pan (i) podać ilość krów dojnych

8. Ilość kur

„ gęsi

„ uli

9. Czy masz Pan (i) — nie biorąc na uwagę wspólnego paszenia bydła na ścierniskach — udział w użytkowaniu wspólnem niepodzielnych pastwisk, będących własnością gminy lub jakiejś korporacji? (Tak czy Nie?) . . . lub niepodzielnego lasu, będącego własnością gminy lub jakiejś korporacji? (Tak czy Nie?)

Zgodne z prawdą wypełnienie powyższego arkusza spisowego stwierdza:

Podpis strony:

Dzień wypełnienia:

Komisarz spisowy:

Wskazówki do wypełniania.

Uwagi ogólne.

Arkusze przedsiębiorstw rolniczych wypełnione ma być wszędzie, gdzie tylko chodzi o jakiś obszar gruntu, na którym prowadzi się gospodarstwo rolne albo leśne, gdyby ten obszar był nawet jak najmniejszy.

Wypełnienie potrzebnego w tym przypadku arkusza, względnie udzielenie potrzebnych wyjaśnień w tym celu — obacz instrukcję — jest obowiązkiem tego, kto gospodarstwo prowadzi, to znaczy:

- a) jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa (grunty) wdzierżawione — dzierżawcy;
- b) jeżeli chodzi o grunty oddane w dzierżawę za udział w plonach (za połowę plonów itd.) — dzierżawcy udziału (uczestnikowi uprawiającemu);
- c) jeżeli chodzi o grunty ordynaryjne (t. j. oddane na używanie osobom w służbie zostającym itd. jako część płacy lub najemnego i uprawiane przez nich) — osoby w służbie zostającej, względnie najemnika itd. Jeżeli jednak chodzi o grunty ordynaryjne czeladzi, żyjącej w gospodarstwie domowym służbodawcy, nie trzeba wystawiać osobnego arkusza, a natomiast grunty te zaliczyć należy do obszaru ziemi służbodawcy;
- d) jeżeli chodzi o grunty służbowe, t. j. grunty przyznane kapłanom jako uposażenie (benefycjum) lub funkcyjaryuszom kościelnym jako część płacy, i przez nichże uprawiane, wzmiankowany powyżej obowiązek ciąży na tych osobach do użytkowania uprawnionych.

Jeżeli na jednym obszarze prowadzi wspólnie gospodarstwo kilka osób, w takim razie wygotować należy tylko jeden arkusz; uczestnicy winni się w takim razie wzajemnie porozumieć, który z nich ma arkusz wypełnić, względnie udzielić potrzebnych do wypełnienia wyjaśnień.

Jeżeli na czele przedsiębiorstwa stoi zarządca lub jakiś inny zastępca właściciela, to wypełnieniem arkusza, tycającego się tego przedsiębiorstwa rolniczego, może ów zarządca lub zastępca zająć się dobrowolnie, względnie można go do tego zawiadzać. Jeżeli dotyczący zarządca gospodaruje oprócz tego na własnym gruncie albo na gruncie, który na własny rachunek wziął w dzierżawę, to dla tego gospodarstwa wystawiony być winien osobny arkusz.

Jeżeli jeden zarządca zawiaduje przedsiębiorstwami kilku właścicieli, up. jeżeli jeden urzędnik leśny zarządza lasami, będącymi własnością kilku rozmaitych osób, w takim razie również wystawić należy kilka arkuszy spisowych.

Jeżeli chodzi o grunty, na których prowadzi gospodarstwo jakieś towarzystwo, grono interesentów lub inna jakaś społeczność, wypełnienie arkusza potrzebnego dla tego towarzystwa itd., jest obowiązkiem prezesa (zawiadowcy, przetożonego).

Do A. Obszar.

Podana ma być powierzchnia całego obszaru, pod względem gospodarowania jedną całość stanowiącego, bez względu na to, czy ten obszar położony jest w jednej tylko gminie, czy też rozciąga się na kilka gmin (obszarów dworskich).

Gruntów, co do których w myśl powyższych uwag ogólnych ma być wystawiony osobny arkusz spisowy, nie należy wliczać do obszarów, zaciągniętych do jakiegoś innego arkusza spisowego; przeto gruntów wdzierżawionych nie trzeba brać na uwagę w arkuszu przedsiębiorstw rolniczych właściciela, gruntów ordynaryjnych (z wyjątkiem tych, których używa czeladź należąca do gospodarstwa domowego) w arkuszu służbodawcy itd.

Wymiary obszarów wykazanych pod 2a itd. aż do i muszą razem równać się wymiarowi ogólnemu zagospodarowanego obszaru, podanemu pod 1.

Do B. Inwentarz żywy.

Podać należy tylko bydło przeznaczone do celów gospodarstwa rolniczego lub leśnego. Gospodarze rolniczy lub leśni, trudniący się zarazem utrzymywaniem gospody, rzeźnictwem, handlem bydła lub innym przemysłem, winni przeto swój inwentarz bydła w tym arkuszu tylko o tyle wykazać, o ile tenże służy do celów gospodarstwa rolnego lub leśnego, natomiast bydło przeznaczone do celów przemysłowych podać należy w arkuszu, przeznaczonym dla dotyczącego przedsiębiorstwa przemysłowego.

Podawać należy zawsze ogólną ilość żywego inwentarza, należącego do przedsiębiorstwa rolniczego; przeto wykazane być winno także to bydło, którego w dniu spisowym chwilowo niema na miejscu, np. w takim razie, gdy zostało wygnane na odległe pastwiska lub na hale, przyczem jest rzeczą obojętną, czy te pastwiska lub hale należą do majątności przedsiębiorcy czy są w obcym posiadaniu. Trzymając się zasady, że chodzi tu o stwierdzenie ilości inwentarza poszczególnych przedsiębiorstw rolniczych, należy także bydło oddane na podchówek (t. j. bydło, które właściciel oddał w celu podchowania na jakieś obce gospodarstwo) wykazywać i liczyć tam, gdzie takowe w chwili spisowania się znajduje. Bydłeta, znajdujące się w chwili spisowania na gruncie należącym do jakiegoś towarzystwa, grona interesentów lub jakiejś innej społeczności, mają być wykazane na arkuszu rolniczym tego towarzystwa, grona itd. tylko w takim razie, jeżeli nie są własnością poszczególnych członków, lecz należą do całego towarzystwa, całego grona interesentów, całej społeczności. Bydłeta, będące własnością prywatną poszczególnych członków, mają być wykazane w arkuszu rolniczym swoich właścicieli, a arkusz towarzystwa, grona itd. nie będzie w tym przypadku zawierać w ogóle wykazu inwentarza żywego.

Do C. Używanie maszyn rolniczych.

Ilość maszyn rolniczych, względnie kolei polnych, należy zapisać na tej linii, która przeznaczona jest dla dotyczącej kategorii maszyn, a to w ten sposób, że odnośną cyfrę wstawia się w tę rubrykę, nad którą stoi nazwa siły poruszającej, o którą się w danym przypadku rozchodzi.

Do maszyn do przewracania pokosów i grabiarek należą nie tylko maszyny do przewracania siana, lecz także grabiarki do siana i zboża.

Dodatek (do §. 3. ustęp 1 rozporządzenia).

**Wykaz tych gmin,
w których odbyć się mają dochodzenia wstępne.**

Kraj	Powiat polit.	Gmina	Kraj	Powiat polit.	Gmina	
Dolna Austria		Wiedeń. Waidhofen n. Y. Wiener-Neustadt.	S t y r i a		Grac. Marybor. Bruck n. M. " " " Grac Judenburg " Lubno "	
	Baden	Baden.				
	"	Vöslau.				
	Floridsdorf	Floridsdorf.				
	Hietzing	Atzgersdorf.				
	"	Erlaa.				
	"	Inzersdorf n. W.				
	Korneuburg	Stockerau.				
	Krems	Krems.		Karyntya		
	"	Stein.		Bielak		Gelowiec. Bielak.
	Mödling	Mödling.		Kraina	Lublana.	Lublana.
	Neunkirchen	Neunkirchen.		P o b r z e z e		
	"	Reichenau.				
	St. Pölten	St. Pölten.				
Tulln	Klosterneuburg.					
Zwettl	Zwettl.			Tryest. Gorycya. Rowiń. Kopar " Pule		
Górna Austria		Linc. Steyr.	Tyrol			
	Linc	Urfahr.				
	Wels	Wels.			Insbruck. Bolcano. Roveredo.	
Salcburg		Salcburg.				

Kraj	Powiat polit.	Gmina	Kraj	Powiat polit.	Gmina
T Y R O L		Trydent.		Król. Winohrady .	Nusle.
	Bolcano	Gries.	" "	" "	Werszowice.
	"	Zwölfmalgrein.	Kładno	Kładno	Kładno.
	Innsbruck	Hall.	"	"	Duby.
	"	Wilten.	"	"	Kroczehlaw.
	Kufstein	Kufstein.	Kolin	Kolin	Kolin.
	Meran	Meran, Obermais i Untermals.	Chomutów	Chomutów	Chomutów.
Riwa	Riwa.	Król. Hradec	Król. Hradec	Król. Hradec.	
Schwaz	Schwaz.	Król. Dwór	Król. Dwór	Król. Dwór.	
			Kutnáhora	Kutnáhora.	
			Luny	Luny.	
			Litomierzyce	Litomierzyce.	
Kraj przedaru- lański	Bregencya	Bregencya.	Nachod	Nachod.	
	Feldkirch	Dornbirn.	Pardubice	Pardubice.	
	"	Lustenau.	Pilzeń	Pilzeń.	
			Przybram	Przybram.	
			Ronów	Ronów.	
C z e c h y		Praga.			Nieder-Ehrenberg.
		Liberzecz.			Krasnalipa.
	Czeska Lipa	Czeska Lipa.	"	"	Warnsdorf.
	"	Wszystkie gmi- ny Sądu powiat- owego borskiego.	"	"	Doiny grunt.
	Uście n. Ł.	Uście n. Ł.	"	"	Górny grunt.
	"	Wielkie Brzezno.	"	"	Chrzybska.
	"	Brzeznice.	Žatec	Žatec	Žatec.
	"	Sedlice górne.	Szluknow	Szluknow	Wszystkie gminy.
	"	Termice.	Smichów	Smichów	Smichów.
	Ašz	Ašz.	"	"	Bubenečz.
	Most	Most.	"	"	Brzewnow wielki.
	"	Oberleutensdorf.	"	"	Kosirz.
	Budziejowice	Budziejowice.	"	"	Strzeszowice.
	Chrudim	Chrudim.	Tabor	Tabor	Tabor.
	Duchców	Duchców.	Cieplice	Cieplice	Cieplice.
	Cheb	Cheb.	"	"	Krupka.
	Jablonec	Wszystkie gminy.	"	"	Kostany.
	Kraslice	Kraslice.	"	"	Mstiszów.
	Horzowice	Berun.	"	"	Rzetenice.
	Młada Bolesław	Młada Bolesław.	"	"	Ternowany.
	Kadaň	Wejperty.	"	"	Nowosedlice.
	Karlin	Karlin.	Dziczyn	Dziczyn	Dziczyn.
	Karlowe Wary	Karlowe Wary.	"	"	Podmokle.
	"	Fischern.	"	"	Czeska Kamienica.
	Król. Winohrady	Król. Winohrady.	"	"	Hillemlühl.

Kraj	Powiat polit.	Gmina	Kraj	Powiat polit.	Gmina		
Czechy	Diezczyn	Hillemühl-Falknów.	Śląsk	Karniów	Karniów.		
	„	Prysk górny.		Čieszyn	Čieszyn.		
	„	Schelten.	Galicya	Lwów.	Lwów.		
	„	Schelten-Parchen.				Kraków.	
	„	Szenów kamienicki.				Bochnia	Bochnia.
	„	Brache.				Brody	Brody.
Trutnów	Trutnów.	Brzeżany				Brzeżany.	
Żyżków	Żyżków.	Chrzanów				Chrzanów.	
MORAWA		Berno.	Galicya	Drohobycz	Drohobycz.		
		Iglawa.			Boryslaw.		
		Kromieryż.			Gródek	Gródek.	
		Ołomuniec.			Jarosław	Jarosław.	
		Berno			Kołomyja	Kołomyja.	
		Hodonin			Przemysł	Przemysł.	
		Mor. Ostrawa			„	Podgórze.	
		„			Przywóz.	Rzeszów	Rzeszów.
		„			Witkowice.	Sanbor	Sanbor.
		Mor. Szumperk			Mor. Szumperk	Stanisławów	Stanisławów z Kni- hyninem wsią.
		Mor. Trzebowa			Mor. Trzebowa.	Stryj	Stryj.
		„			Switawa.	Tarnopol	Tarnopol.
		Nowy Jiczyn			Nowy Jiczyn.	Tarnów	Tarnów.
		Przerów			Przerów.	Złoczów	Złoczów.
Prościejów	Prościejów.	Żółkiew	Żółkiew.				
Szternberk	Szternberk.	Bukowina	Radowce	Czerniowce.			
Trzebicz	Trzebicz.				Suczawa	Suczawa.	
Śląsk	Frysztat	Opawa.	Dalmacya	Zadar	Zadar z Borgo.		
		Bielsko.					
	„	Karwin.					
	„	Pol. Ostrawa.					